

JÖRG MONAR (ED.)

*The Institutional Dimension of the European Union's
Area of Freedom Security and Justice*

P.I.E. Peter Lang, Brussels 2010, ss. 270

(Bartosz Skłodowski)

RECENZJE

Recenzowana pozycja to kolejna praca zbiorowa pod redakcją Jörga Monara poruszająca tematykę związaną z bezpieczeństwem wewnętrznym w Unii Europejskiej. Wśród autorów poszczególnych rozdziałów recenzowanej pozycji znalazło się wielu byłych i obecnych urzędników Unii Europejskiej, badaczy bezpieczeństwa wewnętrznego oraz pracowników instytucji narodowych zajmujących się zapewnianiem bezpieczeństwa wewnętrznego w państwach członkowskich UE.

Recenzowana pozycja składa się z czterech części oraz jedenastu rozdziałów, poprzedzonych wstępem Beatrice Ask – szwedzkiej Minister Sprawiedliwości, byłej przewodniczącej Rady Unii Europejskiej ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych. Część pierwsza (*The Context*), złożona z jednego rozdziału autorstwa Jörga Monara, jest wprowadze-

niem w tematykę instytucjonalnego wymiaru Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz jest kontekstem dla dalszych, bardziej szczegółowych rozważań. Część druga (*The EU Institutions*) koncentruje się na analizie roli, jaką w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości UE odgrywają instytucje ogółu UE – Rada Unii Europejskiej, Komisja Europejska, Parlament Europejski oraz Trybunał Sprawiedliwości UE. Część trzecia (*The Special Structures*) poświęcona jest roli, jaką w analizowanym obszarze współpracy odgrywają agencje oraz instytucje wyspecjalizowane UE, tj. Europol, Eurojust, FRONTEX, Koordynator ds. Zwalczania Terroryzmu UE oraz oficerowie łącznikowi państw członkowskich. Część czwarta (*Conclusions*) zawiera jeden rozdział, autorstwa Charlesa Elseny, który jest podsumowaniem rozważań nad insty-

tucjonalnym wymiarem Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości UE.

Struktura prezentowanej pracy zbiorowej jest przejrzysta, koresponduje z wyznaczonym celem pracy, a także sprzyja wskazaniu najważniejszych elementów systemu instytucjonalnego Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości UE. Sama praca napisana jest językiem przystępnym i relatywnie prostym, autorzy unikają w niej unijnego żargonu i brukselskiej nowomowy, co jest niewątpliwie zaletą recenzowanej pozycji. Należy przyjąć, iż dobra znajomość języka angielskiego powinna umożliwić czytelnikowi pełne zrozumienie tekstu oraz wyciągnięcie płynących z niego wniosków.

Niewątpliwą zaletą prezentowanej publikacji jest fakt, iż uwzględnia ona zmiany wprowadzone Traktatem z Lizbony, a także to, że prezentuje ona zmiany, jakim poddawane były poszczególne obszary współpracy państw członkowskich (współpraca policyjna, sądowa w sprawach karnych czy ochrona granic zewnętrznych Unii Europejskiej) w kolejnych traktatach. Należy uznać, iż prezentowana praca zbiorowa przedstawia relatywnie aktualny stan aktów prawnych, a także pozwala dostrzec proces ewolucji Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości, który doprowadził do ich powstania.

Recenzowana pozycja, mimo iż koncentruje się na instytucjonalnej analizie Przestrzeni Wolności Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości UE, daleka jest od opracowania o charakterze jedynie formalno-prawnym. Autorzy

poszczególnych rozdziałów zwracają uwagę nie tylko na aspekty prawne, będące podstawą struktury instytucjonalnej Przestrzeni Wolności Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości UE, ale również na praktykę współpracy państw członkowskich w tym zakresie oraz na faktyczne zasady działania wybranych instytucji. Jest to szczególnie widoczne w Rozdziale piątym (s. 145–165) poświęconym roli Parlamentu Europejskiego w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości. Autor tego rozdziału (Vasilis Hatzopoulos) stara się z jednej strony docenić zmiany wprowadzone w tym zakresie przez Traktat z Lizbony, z drugiej zaś od strony praktycznej, stara się pokazać, iż Trybunał Sprawiedliwości UE nadal posiada ograniczone kompetencje w zakresie niektórych polityk związanych z Przestrzenią Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości.

Za jedyną zasadniczą wadę prezentowanej publikacji uznać można brak wyszczególnionej bibliografii, czy to tworzonej osobno dla każdego rozdziału, czy umieszczonej na końcu książki. Warto jednak zauważyć, iż nieumieszczenie bibliografii w wypadku pracy zbiorowej wpisuje się w bieżący trend redagowania prac zbiorowych. Nie zmienia to jednak faktu, iż prezentowana praca zyskałaby niezaprzeczalnie na wartości (zwłaszcza w aspekcie dydaktycznym), gdyby została poszerzona o starannie skonstruowaną bibliografię.

Podsumowując rozważania dotyczące prezentowanej pracy pod redakcją Jörga Monara należy dojść do wniosku, iż jest to pozycja godna po-

lечения i zdecydowanie wnosząca wiele do dyskursu naukowego (zwłaszcza w Polsce). Dla recenzowanej pozycji wyznaczyć można trojokie zastosowanie. Po pierwsze, dla osób zajmujących się badaniem struktury instytucjonalnej Unii Europejskiej stanowi ona podstawę do pogłębionej refleksji nad Przestrzenią Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości UE i jej instytucjonalnym wymiarem. Po drugie, dla badaczy specjalizujących się w badaniu procesu integracji europejskiej w zakresie wymiaru sprawiedliwości

i spraw wewnętrznych, prezentowana praca stanowić może kompendium wiedzy, zawierające propedeutykę wiedzy o instytucjonalnym wymiarze Przestrzeni Wolności Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości, a także podstawę dla dalszych badań w tym zakresie. Po trzecie, prezentowana książka wykorzystana może być jako podręcznik akademicki dla studentów kierunków, takich jak europeistyka, czy bezpieczeństwo wewnętrzne.

Bartosz Skłodowski